



Forslag til Finanslov for 2021.

(Naalakkersuisoq for Finanser)

(1. behandling)

Vi taler rigtig meget om COVID-19. En sygdom som vi herhjemme hidtil har formået at bekæmpe langt bedre end de fleste andre lande. Det skal vi være stolte af. Men vi er samtidig nødt til at erkende, at COVID-19 påvirker os alligevel. Den påvirker os endda rigtig meget. Vi har stort set ingen udenlandske turister. Verdensmarkedspriserne på fisk går nedad. Efterspørgslen efter frosne fiskeriprodukter er faldet markant. Indrejserestriktioner betyder forsinkelser på en række bygge- og anlægsprojekter. Og sådan kunne jeg nævne mange flere ting.

Det kan være, at vi som menige borgere ikke mærker faldet af indtægterne til landskassen lige nu, og nogle af de besparelser Naalakkersuisut ligger op til kan virke urimelige, men det er realiteten, og den kan vi ikke løbe om hjørner med. På den baggrund er vi nødt til at regne med, at der kommer upopulære tiltag, som kan være svære at forstå, men det skal ses som følge af denne ekstraordinære tid vi er i lige nu.

Samlet set betyder dette, at vores samfundsøkonomi bliver kraftigt påvirket. Det er i det lys, at man skal læse Forslaget til Finanslov for 2021. Et forslag, der gør op med det sunde princip, at vort lands økonomi altid skal være i balance set over en 4-årig periode. Det bryder vi fra Demokraterne os ikke om. Vi kan sagtens acceptere, at et der i et enkelt år er et større underskud, men vi har det nu engang sådan, at det bestemt må være muligt at fremkomme med en plan, der sikrer balance i løbet af en 4-årig periode. Det bliver hårdt arbejde, og det kræver hårde beslutninger og prioriteringer, men alternativet er at efterlade regningen på børneværelset, og det vil ganske enkelt være dårlig stil.

Det betyder, at vi politikere er nødt til at udvise mådehold og tilbageholdenhed. Der bliver ikke råd til alle de gode ting, vi gerne vil gøre. Det er ikke sjovt, men det er nødvendigt for, at vi kan skabe en økonomi i balance, der sikrer, at det ikke bliver de kommende generationer, der skal betale regningen for vores overforbrug.

Vi har heldigvis haft nogle gode år, hvor indtægterne har ligget nogenlunde stabilt i forhold til det forbrug vi har haft i det offentlige. Det billede har stik imod alles forventninger ændret sig som en direkte følge af COVID-19. Det er en kritesituation, som vi skal ruste os til at kunne håndtere ikke kun i 2021, men også i de kommende år. Som min kollega i finansudvalget plejer at sige "nogle gange kan det være sundt at være fattig, for så tænker man over hver enkelt krone man bruger, det gør man nødvendigvis ikke når man har mange penge, og gør som man plejer."



Fokus i de kommende finanslovsforhandlinger bør derfor i høj grad være på at skabe balance på Finansloven set over de næste 4 år. I den forbindelse skal man naturligvis være opmærksomme på, at der er forskel på, hvordan man bruger penge. Er der tale om en driftsomkostning, der kommer til at koste penge for evigt? Er der tale om en investering, som betaler sig selv hjem på lang sigt? Er der tale om en engangsinvestering, som kun påvirker økonomien et bestemt år?

Det er supervigtigt at skelne mellem disse ting, hvis man vil have en ordentlig debat. Tillad mig at komme med et eksempel. Visse partier i oppositionen holder meget af at fortælle, hvor mange penge vi kan spare ved at droppe lufthavsprojekterne i Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq. Disse partier mener, at det vil spare en masse penge, hvis vi simpelthen dropper dem. Demokraterne er meget uenige heri. Investeringerne i de nye lufthavne er nemlig langsigtede investeringer, der på sigt vil være en god forretning. Faktisk vil en manglede investering betyde, at vi som land bliver fattigere. Og det har vi ikke brug for i denne situation.

Jeg er eksempelvis selv blevet kritiseret for at sige, at vi fra Demokraatit er klar til at finde en løsning for at få bygget en 1.500 meter lufthavn i Qaqortoq. Jeg vil her forsøge at underbygge min udtalelse; Sydgrønland er de sidste mange år blevet glemt, når vi her i Inatsisartut har lavet udviklingsorienterede initiativer.

Nu er der heldigvis endelig givet udnyttelsestilladelse til et mineprojekt i Sydgrønland, og vi håber, at der kommer flere endnu. Råstofsektoren kommer til at tiltrække en masse arbejdskraft, som også kræver mobilitet i samfundet. Erhvervslivet og Kommune Kujalleq har lagt deres planer ud fra en forventning om, at der kommer en lufthavn. Hvis lufthavnen pludselig ikke kommer alligevel, så risikerer vi, at der skal betales mange flere penge i afledte effekter, som konsekvens af, at den ikke bliver bygget.

Hvis landingsbanen skal være kortere, skal der laves en helt ny projektering af lufthavnen, hvilket vil tage lang tid, og inden vi ser os om, ender denne valgperiode, uden at der er taget nogen beslutning.

Vi fra Demokraatit er ikke bange for at stå ved vores beslutninger, og det skal borgerne i Sydgrønland vide. Den ekstra regning, der kommer er et engangsbeløb. Hvis lufthavnen ikke bliver anlagt, så bliver den samlede regning på sigt langt højere.

Der er også partier i oppositionen, der mener, at vi skal droppe beskæftigelsesfradraget eller sænkningerne af selskabsskatten. Det vil give flere indtægter på kort sigt. Det er isoleret set rigtigt, men lige som i eksemplet med lufthavnene, så vil det være en dårlig forretning på lang sigt. Det vil svække vores virksomheder, og det vil give den almindelige grønlander færre penge i privatøkonomien. Er det det vi ønsker? Det er helt sikkert ikke det, Demokraterne ønsker.

Demokraatit er stolte over at kunne hjælpe med at bevare arbejdspladser til den hårdt arbejdende befolkning, og deres arbejdspladser ved hjælp af hjælpepakker i denne svære Corona tid. Ingen virksomheder kunne i deres budget have forudset en sådan situation. Det har ikke været gratis for landskassen, men igen, er det en investering i vores lands arbejdspladser. En investering vi som mange andre er nødt til at betale, for ikke at betale den negative afledte effekt.

Derfor er vi nødt til at gå en anden vej. Vi er nødt til at kigge på, hvordan vores samfund er skruet sammen,



og kigge på om, der er steder, hvor vi har indrettet os uhensigtsmæssigt og hvor vi bruger for mange penge.

Vi er nødt til at grave dybt. Har vi brug for så stor en offentlig sektor, som vi har? Er det nødvendigt at give så mange erhvervstilskud, som vi gør? Er det nødvendigt, at det offentlige giver økonomisk tilskud til organisationer som ICC? Det er den slags ting, vi er nødt til at forholde os til i de kommende finanslovsforhandlinger.

Vi politikere er nødt til at træffe de svære beslutninger, der skal til for at føre vores land sikkert gennem COVID-19, og de følgevirkninger, som den globale pandemi har bragt med sig. Det skylder vi de kommende generationer. Og det er det udgangspunkt og det mind-set, vi alle bør have, når vi for alvor påbegynder de kommende forhandlinger om Finansloven.

Vi skal i denne forbindelse huske på, at de økonomiske eksperter i Økonomisk Råd netop er udkommet med deres efterårs rapport. Her er der nogle meget klare konklusioner, som jeg kort vil nævne og forholde mig til:

Det første – og det mest positive – er, at vores samfundsøkonomi er kommet bedre gennem krisen end forventet. Det forventes således ikke, at vi får direkte negativ vækst her i 2020. Dette er med til at understøtte Demokraternes tanke om, at det bør være muligt at udarbejde et finanslovsforslag, der set over en 4-årig periode er i balance.

Økonomisk Råd nævner ligeledes, at selvom ledigheden er steget, så er den fortsat lav. Vi mangler dog kvalificeret og veluddannet arbejdskraft inden for en del brancher, og der er derfor et behov for fortsat at fokusere på at forbedre uddannelsesniveaue, at øge mobiliteten og at skabe stærkere økonomiske incitamenter til at være i beskæftigelse. Derfor er det ekstremt vigtigt, at vi ikke dropper beskæftigelsesfradraget sådan som nogle partier foreslår. Derudover bør vi gøre en ekstra indsats for at sikre, at alle der kan arbejde, skal arbejde. Det skal være slut med blot at kunne blive hjemme og få udbetalt offentlige ydelser uden at yde et bidrag til samfundet.

Når vi snakker om mangel på kvalificeret og veluddannet arbejdskraft, så er der andre steder vi også bør tage fat. Det er at få de grønlandske studerende i arbejde herhjemme efter endt uddannelse. Og dette er uanset om de har studeret her i landet eller i udlandet. De udgør en ressource, som vi simpelthen ikke ligger nok kræfter i at få rekrutteret. Her er vi fra Demokraatit også klar til at investere - vi har ikke råd til at lade værd.

Endelig vil jeg nævne, at Økonomisk Råd påpeger, at det er nødvendigt, at vi kommer i gang med at effektivisere den offentlige sektor. Naalakkersuisut er så småt gået i gang, men vi skal være endnu mere ambitiøse og målrettede, hvilket jeg kort har været inde på tidligere i dette ordførerindlæg.

Demokraterne skal gøre det helt klart, at vi er klar til at trække i arbejdstøjet og knokle for at få skabt et grundlag for, at vi sammen her i Inatsisartut kan få udarbejdet en Finanslov, der set over en 4-årig periode er i balance. Vi ser det som vores pligt over for de kommende generationer.



Vi kommer til at tage beslutninger, som ikke bliver populære. Det er vi klar over. Vi kan trøste os selv med, at vi ikke er alene i den her situation. Over hele verden bløder økonomien i det private og det offentlige. Vi kan være glade for, at vi ikke bliver påvirket nær så hårdt som andre lande på grund af bloktilskuddet fra den danske stat. Bloktilskuddet betyder, at vi ikke skal finde endnu flere besparelser end vi skal i forvejen. Men dermed ikke sagt, at vi bare skal slappe af. Vi skal i arbejdstøjet – det er helt nødvendigt.

Vi ser derfor frem til de kommende finanslovsforhandlinger, vi er klar!

Med disse ord ser jeg frem til en god debat her i salen. Jeg er ikke i tvivl om, at vi alle har noget helt specielt i ærmerne at bidrage med i de kommende forhandlinger, så lad os se hvor vi kan mødes og lad os stå sammen om at komme ud af denne økonomiske krise vi er i som land, og som verden står overfor som konsekvens af denne frygtelige virus som ikke bare truer vores helbred men også vores økonomier.

Forslaget henvises til grundigt udvalgsarbejde i Finansudvalget.